

การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรปราการ เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้า
สมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

TEACHERS' PARTICIPATION IN INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT IN
POOCHAOSAMINGPRAI SCHOOLS GROUP UNDER THE SAMUTPRAKAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

SUPAWEE CHOORATSAMEE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

October 2021

Copyright 2021 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุ
สมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ของ สุปวีณ์ ชูรัมย์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

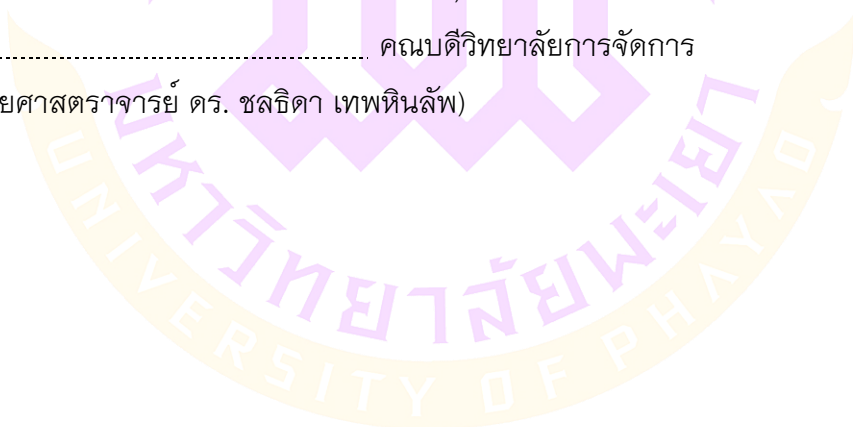
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. ธารินทร์ รसानนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารวงศ์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลธิดา เทพหินลับ)

เรื่อง:	การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	สุปวีณ์ ชูรัมย์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2564
อาจารย์ที่ปรึกษา:	รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์
คำสำคัญ:	การมีส่วนร่วมของครู, การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในปีการศึกษา 2563 จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิธีการของเซฟเพ่

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่ช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน และ 5) ครูที่ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: TEACHERS' PARTICIPATION IN INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT IN POOCHAOSAMINGPRAI SCHOOLS GROUP UNDER THE SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Supawee Chooratsamee, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2021

Advisor: Associate Professor Dr. Achara Whattananarong

Keywords: Teachers' participation, Internal quality assurance management, Poochaosamingprai schools group

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate and compare the teachers' participation in internal quality assurance management in Poochaosamingprai schools group under the Samutprakan Primary Educational Service Area Office 1 in the aspects of Plan, Do, Check and Act in overall and each aspect classified by gender, age, education level and quality assurance experience. This study was quantitative research. The samples consisted of 200 teachers teaching in the academic year 2020. The instrument used was a five rating scale questionnaire with reliability at .99. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, a t-test, a One – Way Analysis of variance and Scheffe's method.

The results of the study were as follows: 1) The teachers' participation in internal quality assurance management in overall and each aspect were at a high level. 2) There was no significant difference between the teachers with different gender in participation in internal quality assurance management in overall. When considered in each aspect, it was found that there was a significant difference in the aspect of Do at the level of .05. 3) There was no significant difference between the teachers with different age in participation in internal quality assurance management in overall. When considered in each aspect, it was found that there was a significant difference in the aspect of Plan at the level of .05. 4) There was no significant difference between the teachers with different education level in participation in internal quality assurance management in overall and each aspect. 5) There was a significant difference between the teachers with different quality assurance experience in participation in internal quality assurance management in overall. When considered in each aspect, it was found that there was a significant difference in the aspect of Plan at the level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล ดร. ธารินทร์ รสานนท์ ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร. สายสวาท สุขวิชัย และนางตรีเนตร รัตนวราเกียรติ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิง ผู้อำนวยการและคณะครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่สนับสนุนและให้กำลังใจจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดาและบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ และยินดีรับฟังคำแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สุปวีณ์ ชูรัมย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	10
แนวคิดและหลักการของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	15
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ..	24
การจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.....	47
ตอนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.....	54
บทที่ 5 บทสรุป.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	61
การอภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	78
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ค วิเคราะห์ IOC แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	85
ประวัติผู้วิจัย.....	93

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ ศึกษา.....	46
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วม ของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	47
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วม ของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน เป็นรายชื่อ.....	48
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วม ของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผน เป็นรายชื่อ	50
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วม ของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการตรวจสอบและประเมินผลเป็นรายชื่อ	51
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วม ของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เป็นรายชื่อ.....	52
ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	

การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	54
ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามช่วงอายุ.....	55
ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามช่วงอายุ ด้านการวางแผน เป็นรายคู่.....	56
ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	57
ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา	58
ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผน เป็นรายคู่	59

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
-----------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกแห่งการแข่งขัน ศักยภาพการแข่งขันของประเทศและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละประเทศเป็นปัจจัยสำคัญของการแข่งขัน คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการศึกษา อนาคตของเด็กไทยอยู่ในสภาพที่ต้องการการแก้ไขเยียวยาอย่างยิ่ง ผลการประเมินจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ประเทศไทยอยู่ในระดับท้าย ๆ ของโลก และแพ้เกือบทุกประเทศในอาเซียนไม่ว่าจะเป็นด้านศักยภาพการแข่งขัน คุณภาพการประถมศึกษา คุณภาพการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษาอังกฤษ และคุณภาพระบบการศึกษา การพัฒนาและการนำผลการทดสอบระดับชาติและการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ในความหวังของอนาคตประเทศไทย (วิจิตร ศรีสอาน, 2562)

การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ปฏิเสธไม่ได้ว่าคุณภาพของประชากรมีอิทธิพลต่อการแข่งขันเป็นอย่างมาก และเป็นที่น่าทึ่งกันว่าคุณภาพของประชากรที่ดีย่อมเกิดจากโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่ดี ซึ่งหนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญนั่นคือระบบการศึกษา ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ถูกนำไปจัดอันดับในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ จากหลากหลายหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานหนึ่งที่ น่าเชื่อถือคือ International Institute for Management Development (IMD) ได้นำข้อมูลของประเทศต่าง ๆ จำนวน 63 ประเทศ มาจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ใน IMD World Competitiveness Yearbook ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับท้าย ๆ คือ พ.ศ. 2560 อยู่อันดับที่ 54 พ.ศ. 2561 อยู่อันดับที่ 56 พ.ศ. 2562 อยู่อันดับที่ 56 และ พ.ศ. 2563 อยู่อันดับที่ 55 จากทั้งหมด 63 ประเทศ (International Institute for Management Development, 2020)

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพที่ดี จึงได้มีการกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ โดยมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย

ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ, 2562) ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละ ระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา, 2561)

ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดย จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อ สาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการรับรองในภาพรวมของโรงเรียนทั้งหมด 7,791 แห่ง ได้รับการรับรอง จำนวน 4,185 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.72 เป็นสถานศึกษาที่มีระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 495 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.35 ระดับคุณภาพดี จำนวน 3,690 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.36 และไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 3,606 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.28 ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ผ่านการ รับรองสืบเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในไม่ได้ตามมาตรฐาน สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความรู้ความเข้าใจของเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพ ภายใน

การดำเนินงานประกันคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในกระบวนการ ประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหาร คือ ทฤษฎีวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming) หรือ วงจร PDCA ซึ่งประกอบไปด้วย 1. การวางแผน (Plan) ไม่ว่าจะเป็นการกำหนด เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ รวมถึงการกำหนดผู้รับผิดชอบ 2. การดำเนินงานตามแผน (Do) เช่น การส่งเสริมสนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนกำกับติดตามและให้การนิเทศ 3. การตรวจสอบการประเมินผล (Check) ซึ่งต้องมี

การวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และ ความหมาย รวมถึงตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมิน และ 4. การพัฒนาและปรับปรุง (Act) ได้แก่ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรนำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554) สอดคล้องกับ ฌรดา เวชญาลักษณ์ (2559) ที่ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรมีการนำกระบวนการ PDCA เข้ามาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

นอกจากนี้ การจัดทำแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและ บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน โดยครูเป็นทรัพยากรหลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งในหน้าที่ที่ต้องให้ความร่วมมือ ดั้งนั้น บทบาทหน้าที่ของครู ในการประกันคุณภาพการศึกษาจึงควรมีการเตรียมความพร้อม ของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการ ประเมินผลการศึกษา รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ อรณิชา ทศดา (2551) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ ประสบผลสำเร็จ จะต้องใช้กลยุทธ์การทำงานเป็นทีม และบุคลากรที่มีภาวะผู้นำในการบริหารและการจัด การศึกษา

กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนทั้งหมด 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสวนส้ม โรงเรียนวัดมหา วงษ์ โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก โรงเรียนวัดบางฝ้าย โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ โรงเรียนวัดแหลม ประดิษฐ์ และโรงเรียนวัดปทุมหงษ์นาวาส มีครูจำนวน 200 คน และมีนักเรียนประมาณ 3,230 คน ซึ่งทุกโรงเรียนได้มีการจัดทำแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและจัดทำ รายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อพิจารณา จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ในปีการศึกษา 2562 ผลการประเมินคุณภาพทางการเรียน (O-NET) ของสถานศึกษาในสังกัด 72 โรงเรียน (8 กลุ่มโรงเรียน) พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าระดับประเทศในทุก รายวิชา ผนวกกับปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ พบว่า บุคลากรหรือผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การประกันคุณภาพ ขาดการนำมาตราฐานการศึกษาในแต่ละระดับไปใช้ในการกำหนดและ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดระบบการพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษาลงในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) จัดทำ เป็นโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนสถานศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพและ พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผล สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564), 2561)

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่ม ีโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ซึ่ง ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย ให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการ พัฒนาปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุทพรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่เพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย โดยรวมและรายด้านต่างกัน
2. ครูที่อายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย โดยรวมและรายด้านต่างกัน
3. ครูที่ระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย โดยรวมและรายด้านต่างกัน
4. ครูที่ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย โดยรวมและรายด้านต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษามีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษามีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาใน ตามกระบวนการ PDCA 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

ด้านประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพรายที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 ดังนี้ โรงเรียนวัดสวนส้ม จำนวน 37 คน โรงเรียนวัดมทาวงษ์ จำนวน 19 คน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก จำนวน 31 คน โรงเรียนวัดบางฝ้าย จำนวน 16 คน โรงเรียนวัดลำโรงเหนือ จำนวน 18 คน โรงเรียนวัดแหลม จำนวน 13 คน โรงเรียนวัดทองคั้ง จำนวน 9 คน โรงเรียนนัทรทิพย์เทพวิทยา จำนวน 8 คน โรงเรียนวัดบางหัวเสือ จำนวน 14 คน โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ จำนวน 22 คน และโรงเรียนวัดปูลมทั้งสนาวาส จำนวน 13 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 200 คน

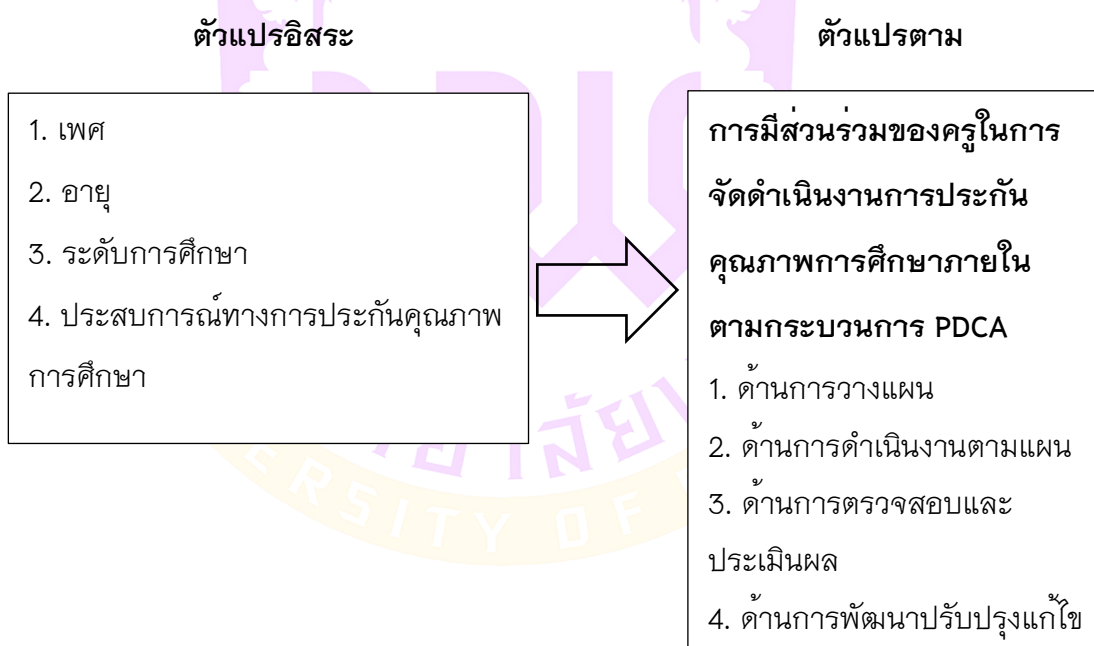
ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
2. อายุ ได้แก่ (1) ต่ำกว่า 30 ปี (2) 31-40 ปี และ (3) มากกว่า 41 ปี
3. ระดับการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ (1) มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี (2) มีประสบการณ์ 5 – 10 ปี และ (3) มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย ตามกระบวนการ PDCA 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการวางแผน (2) ด้านการดำเนินงานตามแผน (3) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และ (4) ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

นียมคัพทเฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในการวิจัยนี้ หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมส่งเสริม สนับสนุน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมรับผิดชอบ ในการจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน (Plan: P) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การตั้งคณะทำงานและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้ง คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ใน 2 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ (2) การจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 ด้านการดำเนินงานตามแผน (Do: D) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัด ดำเนินงานตามแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา การสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินสภาพปัจจุบัน หรือเก็บข้อมูลสภาพ ปัจจุบันของสถานศึกษา การจัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ ตามแผนกลยุทธ์ การทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาได้ทำการวางแผนไว้ ให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน

1.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check: C) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบและประเมินผลการจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดระยะเวลา และ แนวทางการตรวจสอบ หรือวางแผนการตรวจสอบ การดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ การนำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาที่สร้างขึ้นมาแล้วมาใช้ในการประเมินคุณภาพ การศึกษา และการจัดทำสารสนเทศหรือข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

1.4 ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข (Act: A) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การปรับปรุง แก้ไขการ ปฏิบัติงานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการแก้ไขปรับปรุงตามระยะเวลาที่เหมาะสม การสรุปผล

การตรวจสอบ การรายงานผลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) สำหรับงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ การพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป ใน 2 ขั้นตอน คือ (1) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ (2) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด

2. ครู หมายถึง บุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนในกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2563

3. กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนทั้งหมด 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสวนส้ม โรงเรียนวัดมหาวงษ์ โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก โรงเรียนวัดบางฝ้าย โรงเรียนวัดลำโรงเหนือ โรงเรียนวัดแหลม โรงเรียนวัดทองคั้ง โรงเรียนฉัตรทิพย์เทพวิทยา โรงเรียนวัดบางหัวเสือ โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ และโรงเรียนวัดปทุมหันสนาวาส

4. ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจากการเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม หรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การเป็น คณะทำงาน คณะอนุกรรมการดำเนินงาน และกรรมการตรวจสอบ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผลการศึกษาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. ผลการศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. ผลการศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.1 ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
  - 1.3 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดและหลักการของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 2.1 ความหมายของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 ความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.3 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553
  - 2.4 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561
  - 2.5 วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA
3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
  - 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 3.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
  - 3.3 รูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วม
  - 3.4 บทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. การจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
  - 4.1 การจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย

4.2 นโยบายและบทบาทเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

4.3 นโยบายและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพ โดยทั่วไปมีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองในสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มจากภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม โดยมีความพยายามที่จะทำให้สินค้าและผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นมีคุณภาพเท่าเทียมกัน เพื่อให้ลูกค้าและผู้ให้บริการเกิดความเชื่อมั่น รวมทั้งเป็นการประกันผลผลิตทางอุตสาหกรรมและเป็น การควบคุมทางสถิติ

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่ง Prof. Dr. Edwards Demming มาเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสินค้าในประเทศญี่ปุ่น Edwards Demming ได้นำเอาวงจรคุณภาพ (Quality Control Circles: QCC) ซึ่งเน้นกระบวนการวางแผน กระบวนการทำงาน กระบวนการประเมิน และกระบวนการเปรียบเทียบไปพัฒนาระบบอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นจนประสบผลสำเร็จ ซึ่งต่อมาได้พัฒนาระบบประเมินคุณภาพให้ครบทั้งระบบ ซึ่งเรียกว่า กระบวนการบริหารคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management TQM) ประเทศญี่ปุ่นนำ TQM มาผสมผสานกับวัฒนธรรมเดิมของญี่ปุ่นเป็นวัฒนธรรมการประกันคุณภาพทุกจุดอย่างต่อเนื่องแบบ Kaizen ต่อมากลุ่มประเทศในยุโรปได้เริ่มนำระบบประกันคุณภาพมาใช้เรียกว่า International Standard Organization (ISO) ซึ่งเน้นการประเมินภายนอกมาใช้ และในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตั้งหน่วยงานระดับชาติในด้านมาตรฐานคุณภาพขึ้น คือ Malcolm Baldrige National Quality Award (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2559)

การพัฒนาคุณภาพมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยมีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

1. ยุคของการเน้นการตรวจสอบสินค้า (inspection) เป็นการเน้นความสำคัญของการตรวจสอบเพื่อหาข้อบกพร่องของผลผลิตและนำไปสู่การแก้ไข

2. ยุคของการเน้นการควบคุมคุณภาพ (quality control) เป็นการเน้นการควบคุมในกระบวนการ ผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการประกันคุณภาพ

3. ยุคการเน้นการประกันคุณภาพ (quality assurance) เป็นยุคที่เน้นถึงการสร้างกลไกและกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ความมีคุณภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในผลผลิตว่าจะจะเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

4. ยุคของการเน้นการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (Total Quality Management) เป็น การเน้นระบบบริหารจัดการทั้งหมดในองค์การที่ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในทุกส่วนของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์การ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพในยุคที่ต่อจากการประกันคุณภาพ เมื่อองค์การใดก้าวถึงขั้นนี้ องค์การจะสามารถแสวงหาความก้าวหน้าเพื่อนำองค์การไปสู่ความเป็นเลิศได้ในที่สุด

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษามีการนำแนวคิดของการประกันคุณภาพในระบบธุรกิจมาใช้ โดยความเชื่อที่ว่าการศึกษา คือ “การลงทุนสำหรับอนาคตของประเทศ” ทุกประเทศต้องการสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาแต่ละระดับจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานเพื่อคุณภาพของประชาชน อีกทั้งทุกประเทศมีความเห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาต้องใช้งบประมาณในระดับสูง รัฐจึงจำเป็นต้องคำนึงถึง “ความคุ้มค่าของการลงทุน” เพื่อให้แน่ใจว่าเงินที่ลงทุนไปนั้นได้ใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและทำให้เกิดคุณภาพ จึงมีการนำระบบประกันคุณภาพเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา

ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในไทยมีปัญหาถ่วงถ่วงกันมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญ คือ ปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาจึงทำให้มีการปฏิรูปการศึกษาและได้นำเอาระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ เพื่อพัฒนาผลผลิตอันเกิดจากการศึกษาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย เริ่มมีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 โดยสภาการศึกษาแห่งชาติได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษาไทยโดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่า การศึกษาไทยกำลังประสบภาวะวิกฤต (รุ่ง แก้วแดง, 2544) และได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับ “ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ” อีกทั้งได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพและมาตรฐานของภาคเอกชน โดยเริ่มจากโรงเรียนเอกชนซึ่งแต่เดิมมีความเชื่อว่าโรงเรียนเอกชนมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนรัฐบาล จึงได้มีการนำแนวคิดในเรื่องการรับรองมาตรฐานโรงเรียนเอกชน (Accreditation) มาใช้อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยกำหนดให้โรงเรียนมีการวางแผน มีการประเมินผลตนเอง และมีคณะกรรมการเข้าไปประเมินภายนอกเพื่อให้การรับรองคุณภาพและ

มาตรฐานการศึกษาซึ่งถือเป็นการรับรองวิทยฐานะของสถานศึกษา การดำเนินการดังกล่าวใกล้เคียงกับระบบที่ใช้ในปัจจุบันแต่ต่อมาได้ยกเลิกแนวทางดังกล่าวไป

การดำเนินการตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในมาตรา 10 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยปัญหาและภาวะการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อเสนอนโยบายและมาตรการในอันที่จะเสริมสร้างการพัฒนาการศึกษา จัดทำแผนการศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษา เสนอผลการพัฒนาการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวแม้ว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการจัดการศึกษาและการพัฒนาอยู่บ้าง แต่จะมีลักษณะของการรายงานการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการเป็นส่วนใหญ่ ยังมิได้มีการพิจารณาถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างแท้จริง ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มีระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 และได้จัดตั้งสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (สคม.) เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติขึ้น ทำหน้าที่เป็นหน่วยกลางในการส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

การดำเนินงานเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา แม้จะได้มีการดำเนินการมาแล้วโดยสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายรับรองอย่างชัดเจน จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีการระบุประเด็นการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม

ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2542 มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติขึ้นครั้งแรก ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ซึ่งสาระสำคัญของ พ.ร.บ. ในหมวด 6 มาตรา 47 – 51 ได้กล่าวถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาระบุถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่สถานศึกษาทุกระดับจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้จากองค์กรภายนอก ภายในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ได้มีพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การประเมิน ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อรัฐบาล และเผยแพร่สู่สาธารณชน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยระบุในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) และระบบการประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance)

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้ง

ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพของสถานศึกษานั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554)

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพเริ่มมาจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมีการควบคุมคุณภาพในการผลิตตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตอย่างเป็นระบบจนทำให้ได้คุณภาพสินค้าที่ดี วงการศึกษาจึงได้นำระบบดังกล่าวมาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา ประเทศไทยจึงออกเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการบังคับให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ได้เสนอนโยบายการจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2564 และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับด้านการทดสอบ การประเมินคุณภาพผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สนับสนุนส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
3. ส่งเสริมสนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความเข้มแข็งในการประกันคุณภาพการศึกษา
4. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน
5. ให้บริการเครื่องมือมาตรฐานแก่เขตพื้นที่และสถานศึกษา
6. สนับสนุนส่งเสริมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านการจบการศึกษาและให้บริการที่ได้มาตรฐาน
7. พัฒนาระบบเทียบวุฒิการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้บริการที่มีประสิทธิภาพ
8. ส่งเสริมสนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและผู้เรียนให้มีความเข้มแข็งพร้อมรับการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับนานาชาติ (PISA)

แนวคิดและหลักการของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาแม้ว่าจะมีความคล้ายคลึงกับการประกันคุณภาพโดยทั่ว ๆ ไป แต่ด้วยความแตกต่างในระบบและเป้าหมาย จึงอาจนิยามความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้เฉพาะดังนี้

วันชัย ศิริชนะ (2537) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นกระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่จะรักษาคุณภาพของการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อุทุมพร จามรมาน (2543) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการระบุความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563, สืบออนไลน์) การประกันคุณภาพการศึกษาแบ่งได้ ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยวงจร PDCA (Plan – Do – Check – Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้น ๆ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและเป็นการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ (เดโช แสนภักดี, 2563, สืบออนไลน์)

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการทำกิจกรรม หรือการปฏิบัติการหลักอย่างมีระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (quality control) การตรวจสอบคุณภาพ (quality auditing) และการประเมินคุณภาพ (quality assessment) ตลอดจนการรับรองคุณภาพ (quality accreditation) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐาน

ของระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาการประกันคุณภาพ การศึกษาประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นกิจกรรมตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของ ผลผลิตอย่างต่อเนื่องโดยอยู่บนพื้นฐานการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและ ผลผลิตไม่มีคุณภาพ และการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อผลผลิต ที่มีคุณภาพ

ความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษามีส่วนช่วย ในการพัฒนาคน เพราะประเทศจะพัฒนาได้นั้น คนหรือประชาชนที่มีอยู่ในประเทศต้องมี ประสิทธิภาพ มีความรู้ เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และใช้เศรษฐกิจเป็นเพียง เครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการประกันคุณภาพ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้การศึกษาของประเทศมีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญ 3 ประการ(มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทเกษม, 2563, สืบออนไลน์) คือ

1. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิด ความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
2. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและ สามารถ ตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและ มาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็น รูปธรรมและต่อเนื่อง

นอกจากความสำคัญหลัก 3 ประการดังกล่าว การประกันคุณภาพการศึกษายังมีผล ต่อผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2563, สืบออนไลน์) ดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัด การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
2. ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนมีการทำงานอย่างเป็นระบบ เน้นคุณภาพ มีความเป็นมือ อาชีพ มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ มีการพัฒนาตนเองและผู้เรียน อย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

3. มีส่วนส่งเสริมให้ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารอย่างเป็นระบบ โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน

4. เป็นแนวทางในการทำงานของกรรมการสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง

5. ช่วยเหลือหน่วยงานที่กำลังมีแนวทางในการกำกับดูแลการดำเนินการของสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ

6. ช่วยเหลือหน่วยงานที่รับผลผลิตจากการศึกษาในแต่ละระดับได้ผลผลิตมีคุณภาพเข้าสู่ระบบ ซึ่งอาจเป็นทั้งการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ

7. ช่วยสร้างคนที่มีคุณภาพ เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถออกไปรับใช้ชุมชนสังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินการตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553

จากพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2563 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงเพื่อรองรับการดำเนินการ โดยมีสาระว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา มีสาระดังต่อไปนี้

หมวด 1 บททั่วไป

ข้อ 3 ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- 1) การประเมินคุณภาพภายใน
- 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- 1) การประเมินคุณภาพภายนอก
- 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำหรับสาระในหมวด 2 ในกฎกระทรวง ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ส่วนที่ 2 การอาชีวศึกษา
- ส่วนที่ 3 การอุดมศึกษา

โดยในแต่ละระดับกำหนดให้มีคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโดยมีหน้าที่

1) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในแต่ละระดับ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษานั้น ๆ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาในระดับนั้น

2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยให้นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษานั้น ๆ

4) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษาในแต่ละชั้น มอบหมายในส่วนของการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษา นำไปดำเนินการ มีความแตกต่างกันตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ โดยมีสาระตามระดับการศึกษายกตัวอย่างเช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 14 ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการของสถานศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดข้างต้นได้ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี ประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแนวทาง ในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นแล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ข้อ 15 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 14 (1) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดและต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่นด้วย

ข้อ 16 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 14 (2) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม
- 3) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและ การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

4) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและ ดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของปิตามารดาผู้ปกครองและ องค์การชุมชน

7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

8) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อ 17 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับ รูปแบบ และเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและ ร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ 18 ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ รวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

ข้อ 38 ในการประกันคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
- (2) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา
- (3) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (4) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

พ.ศ. 2561

กฎกระทรวงฉบับนี้ ได้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เหตุผลเนื่องจากแนวทางในการดำเนินการตาม กฎกระทรวงไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อน และคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่ สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล

และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาตามความหมายในกฎกระทรวงนี้ ประกอบด้วย

1. การประเมินและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

2. มีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สถานศึกษามีหน้าที่จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

3. จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

5. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี

หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ดังนี้

1. ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

3. จัดทำประเด็นที่ ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ โดยรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย

4. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง พร้อมกับประเด็นที่จัดทำไว้ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

5. เมื่อ สมศ. ได้ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล แล้วจะต้องติดตามผลการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. มีหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบ พร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ สมศ. อาจมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้
3. จัดส่งรายงานและข้อเสนอแนะ (ตามข้อ 2) ให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้เทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในแต่ละระดับและการตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพ โดยระบบประกันคุณภาพประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 4) จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA

การจัดทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนั้น จะต้องทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ การบริหารจัดการนี้ เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องมีกระบวนการวางแผน (Plan) ปฏิบัติการตามแผน (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) ซึ่ง

หลักการนี้เป็นการบริหารคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง (อัศวิน สุขแสวง, 2563, สื่อออนไลน์)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มีรายละเอียด 4 ขั้นตอนหรือวงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำ คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพ และแผนงบประมาณ เป็นต้น

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติม ตลอดเวลา และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร วิทยุกลุ่ม วิทยุหมวด และให้การนิเทศ

3. การตรวจสอบประเมินผล (Check) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act) เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ หรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะต้องมีการทำงานเป็นขั้นตอนตามกระบวนการ PDCA เพื่อเป็นการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุง เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เมื่อได้ข้อมูลที่ครบถ้วนแล้วจะต้องนำผลการประเมินนั้นไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลหรือองค์กรที่ร่วมกันเพื่อพัฒนาในด้านความรู้ ปัญญา ความสามารถ และพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม รวมถึงสังคมในภาพรวม เพื่อให้ทราบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้ชัดเจนขึ้นจึงจำเป็นต้องทราบในเรื่องต่อไปนี้

ติน ปรัชญพทุทธิ (2533) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (Mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้การกระทำ (Contribution) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกยอมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ความหมายข้างต้นนี้แล้ว

วรรณวิไล วรวิไล (2540) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอาจมีความเกี่ยวข้องทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติตลอดจนติดตามและประเมินผล เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายเป็นสำคัญ

ศิริเพ็ญ เนื่องจำนง (2542) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง ความร่วมมือของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน เข้าร่วมรับผิดชอบหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการด้วยความสมัครใจโดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

พงศ์ศักดิ์ ทิพย์วัน (2552) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่บุคคลตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งของกิจกรรมหรือหน่วยงาน รวมถึงการที่ผู้ได้รับผลกระทบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีบทบาทร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมการที่จะรับรองการเปลี่ยนแปลงและมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการให้บรรลุถึงผลที่พึงประสงค์ หรือเพื่อแก้ไขปรับปรุง วางแผนและประเมินผลงานนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การมีส่วนร่วม คือ การร่วมมือ การตัดสินใจ การเข้ามามีบทบาทของกลุ่มบุคคลในองค์กรใด ๆ เพื่อให้กิจกรรมขององค์กรบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นแบบแผนยุทธศาสตร์ โดยกระบวนการในการจัดทำแผนนั้น มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่ระดมความคิด การประชุม การตรวจสอบผ่านความเห็นชอบจนประกาศใช้ จากนั้นในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ก็ยังมุ่งเน้นในการระดมสรรพกำลังจากทุกส่วนของสังคมให้มีส่วนร่วมในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติทุกขั้นตอน

จันทราณี สงวนนาม (2551, หน้า. 71) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรและมีประโยชน์หลายประการ คือ

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร
2. ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ
5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ไชยา ภาวะบุตร (2555, หน้า. 35) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า

1. การยอมรับการตัดสินใจมีมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา และผู้บริหาร สหภาพแรงงานมีความราบรื่นมากขึ้น
3. ความผูกพันของพนักงานต่อองค์กรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากพนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการขององค์กรที่สำคัญ
4. ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น พนักงานมีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น
5. การบริหารผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชามีความง่ายมากขึ้น ถ้าหากว่าผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาผูกพัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การบริหารจะมีความง่ายมากขึ้น

6. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจทางการบริหารมาจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกันในการคิดแก้ปัญหา

7. การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้องค์การมีสิ่งย้อนกลับจากพนักงานได้เป็นอย่างดี

8. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยปรับปรุงทีมงานให้ดีขึ้น ซึ่งทีมงานมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนที่เผชิญโดยองค์การส่วนใหญ่ในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ เพื่อมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการขององค์กร ให้เกิดความสามัคคีภายในองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเป็นประชาธิปไตย ช่วยให้เกิดความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการบริหาร สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นร่วมกัน สร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นทีม มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ทำให้องค์กรเกิดการพัฒนา เพิ่มศักยภาพในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

รูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1981) ได้แบ่งลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการให้ความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ทางบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการทำกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) ได้เสนอแนะอุดมการณ์และหลักการของการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการทำให้คนที่ถูกละเลยหรือถูกกีดกันที่อยู่วงนอกของการพัฒนาได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับพัฒนาในส่วนที่เป็นกิจกรรม/ โครงการ หรือการดำเนินการของรัฐรวมทั้งการดำเนินชีวิตของประชาชนหรือชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานร่วมกัน

จรัส อติวิทยาภรณ์ (2554) ได้กล่าวถึงแนวคิดในเรื่องของลักษณะของการมีส่วนร่วมของบุคคล เนื่องจากความสนใจและความกังวลร่วมกัน ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงตอบสนองของความเห็นของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น และประมวลสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้า ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ร่วมรับทราบที่มาของปัญหา เสนอวิธีการสืบค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา และสำรวจความต้องการของบุคคลากรในองค์การ

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ร่วมลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดแผนและโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา จัดทำแผนและโครงการศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ ทบทวนแผนและโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ ร่วมพัฒนาโดยการออกแรง ออกเงิน งบประมาณ สิ่งของ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ร่วมป้องกัน และแก้ไขปัญหา

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รับทราบการแล้วเสร็จของโครงการ และร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

5. การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงปัญหา เพื่อนามาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เมื่อประสบปัญหาแนวเดียวกันในโอกาสต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้เกิดรูปแบบของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา สาเหตุ และความต้องการ
2. การร่วมคิดค้นหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา
3. การร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. ร่วมกันปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการให้บรรลุเป้าหมาย
5. ร่วมกันควบคุม ติดตาม และประเมินผล
6. ร่วมกันปรับแก้ไข เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นในองค์การอีกต่อไป

จากแนวคิดในเรื่องรูปแบบ ลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้น ความครอบคลุมและความสอดคล้องกับงานหลักของสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของบุคลากรสรุปเป็นหัวข้อของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษา 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง และวิธีการในการดำเนินงานและพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ไปใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติตามระบบหรือแนวทางประกันคุณภาพการศึกษาที่วางเอาไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายรวมถึงการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการแก้ไข ปรับปรุงระบบ อันเนื่องมาจากระบบนั้นไม่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมาย หรือเป็นการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงปัญหา ที่ไม่สามารถทำให้การดำเนินการตามแผนนั้นไม่บรรลุเป้าหมาย หรือเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เมื่อประสบปัญหาแนวเดียวกันในโอกาสต่อไป และพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ได้เสนอบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้
  - 1.1 เตรียมความพร้อม
    - 1.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง
    - 1.1.2 สร้างความตระหนักและ จิตสำนึกแก่บุคลากร
    - 1.1.3 กำหนดนโยบาย มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ วิธีการและคู่มือ ดำเนินงาน
    - 1.1.4 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ กำหนดผู้รับผิดชอบ
    - 1.1.5 พัฒนาบุคลากร สร้างขวัญกำลังใจ
  - 1.2 ดำเนินการ
    - 1.2.1 ปฏิบัติตามแผน
  - 1.3 ประเมินผล
    - 1.3.1 วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา

1.3.2 สรุปและรายงาน

1.4 ปรับปรุงและพัฒนา

2. ครูผู้สอน มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

2.1 เตรียมความพร้อม

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

2.1.3 กำหนดเป้าหมาย การพัฒนา

2.1.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนงาน/ โครงการ

2.1.5 จัดทำคู่มือการดำเนินงาน

2.2 ดำเนินการ

2.2.1 จัดการเรียนรู้

2.2.2 ดำเนินการแผนงาน/ โครงการ

2.3 ประเมินผล

2.3.1 ประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2.3.2 ประเมินผลตามแผนงาน/ โครงการ

2.3.3 สรุปและจัดทำรายงาน

2.4 ปรับปรุงและพัฒนา

2.4.1 ปรับแผนดำเนินงาน

2.4.2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

รุ่ง แก้วแดง (2544) กล่าวไว้ว่า สำหรับบทบาทหน้าที่ของครูในการประกันคุณภาพภายในทั้งระบบควรเป็นดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลภายใน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายใน

2. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในต้องการ

3. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลภายในสถานศึกษา ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่าง ๆ ในกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำการสำรวจเก็บข้อมูล

ที่คณะกรรมการสำรวจ ร่วมกันทำการวิเคราะห์ข้อมูล (หากมีความรู้ด้านการวิเคราะห์) ร่วมกันสรุปผลการประเมิน เป็นต้น

4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเอง และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่าง ๆ

5. ปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบ ตามกระบวนการและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น ในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดเตรียมเนื้อหาสาระที่ถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนการสอน จัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอน จัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือกรูปแบบการประเมินผลการเรียนหลากหลายและเหมาะสมรวบรวมผลสรุปผล ประเมินการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้เรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ 3 ประการ ได้แก่ การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ การประเมินตนเอง และการรายงานผลการประเมินตนเอง

การจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย

กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จัดบริการการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น การจัดการศึกษานั้นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามค่านิยม “สำนักงานเขตก้าวหน้า พัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เด็กขยันเรียนรู้ ครูสอนดี ห้องเรียนมีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนดไว้ ตลอดจนขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทของเขตพื้นที่ให้สนองต่อนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย

ประกอบด้วยสถานศึกษา 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสวนส้ม โรงเรียนวัดมหาวัน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก โรงเรียนวัดบางฝ้าย โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ โรงเรียนวัดแหลม โรงเรียนวัดทองคั้ง โรงเรียนฉัตรทิพย์เทพวิทยา โรงเรียนวัดบางหัวเสือ โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ และโรงเรียนวัดปทุมทันสนาวาส มีครูจำนวน 200 คน และมีนักเรียนประมาณ 3,230 คน

นโยบายและบทบาทเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จัดบริการการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสถานศึกษาในสังกัด 72 โรงเรียน ปัจจุบันในปีการศึกษา 2563 มีจำนวนนักเรียน 34,903 คน ครู 1,953 คน ห้องเรียน 1,259 ห้อง อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 18 : 1 และนักเรียนต่อห้อง 28 : 1 แสดงว่าภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องและต่อครูน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดตามหนังสือแจ้งที่ ศธ 04044/ว7 ลงวันที่ 3 มกราคม 261 โดยดำเนินการดังนี้ (1) ให้คำปรึกษาช่วยเหลือและแนะนำการวางระบบคุณภาพ ระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และการดำเนินการประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงที่กำหนดไว้ (2) เร่งรัดและกำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ (3) คัดเลือกสถานศึกษาที่มีระบบคุณภาพ และกลไกการขับเคลื่อน จนเป็นวัฒนธรรมการทำงาน ผลการพิจารณารายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ของสถานศึกษาในสังกัด พบว่า ในปีการศึกษา 2562 ผลการประเมินคุณภาพทางการเรียน (O-NET) ของสถานศึกษาในสังกัด 72 โรงเรียน (8 กลุ่มโรงเรียน) พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าระดับประเทศในทุกรายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ผนวกกับปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ พบว่า บุคลากรหรือผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ ขาดการนำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับไปใช้ในการกำหนดและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดระบบการพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

การศึกษาลงในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) จัดทำเป็นโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564), 2561)

นโยบายและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพรายมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดโครงการเกี่ยวกับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แผนงานบริหารวิชาการ ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและเป็นโครงการต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมาตรา 48 บัญญัติไว้ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจให้ทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม เชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ ฉะนั้นทางสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว โดยมีลำดับขั้นตอนในโครงการดังนี้ (1) ขั้นเตรียมการ ได้แก่ การเสนอโครงการ/กิจกรรมและจัดสรรงบประมาณ การประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน และการมอบหมายการปฏิบัติงาน (2) ขั้นดำเนินการ (กิจกรรม) ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (3) ขั้นประเมินผล ได้แก่ การกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงาน การประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการ

ดำเนินงาน และ(4) ปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การรับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการพัฒนางานต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สามารถสรุปงานวิจัยที่สำคัญได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และภัชญา ธงศิลา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ผลการวิจัยพบว่าบุคลากร มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของ ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง ระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ขึ้นอยู่กับอายุ และตำแหน่งงานตามสายบังคับบัญชา คะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจในช่วงอายุระหว่าง 40 – 49 ปี สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุ ระหว่าง 20 – 29 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.1750$, $p < .05$) ตำแหน่ง อาจารย์ระดับปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าตำแหน่งเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 1.654$, $p < .05$) และไม่พบวาระยะเวลาในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรมีผลต่อความแตกต่างของคะแนนความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งไม่พบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพ การศึกษาระหว่างกลุ่มบุคลากรที่มีอายุ ระยะเวลาดำเนินการปฏิบัติงาน และตำแหน่งตามสายบังคับ บัญชาที่ต่างกัน

ไมตรี บุญทศ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกัน คุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพ ภายในมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 3) กลไกการดำเนินงานของ รูปแบบ 4) สารสาระสำคัญของรูปแบบ เรียกว่า PDR Model มาจากสาระสำคัญ 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ชั้น P หมายถึง เตรียม คือ 1) เตรียมการประชุม 2) เตรียมตัวแต่งตั้ง 3) เตรียมใจ กำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 ชั้น D หมายถึง ดำเนินการ คือ 1) หลักการ 2) หลักเกณฑ์ 3) หลักฐาน ซึ่งต้องใช้ในการดำเนินงานตามวงจร PDCA ทั้ง 4 ตอน คือ P (วางแผน) D (ปฏิบัติ

ตามแผน) C (ตรวจสอบ) A (ปรับปรุง) ชั้นตอนที่ 3 ชั้น R หมายถึง รายงาน คือ 1) รวบรวมข้อมูล 2) ร้อยรัดสังเคราะห์ข้อมูลให้ทันกำหนด 3) เขียนรายงานให้ถูกต้องเรียบร้อย

อัศคัพฒน์ อุดมพัฒน์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน จำแนกตามตำแหน่ง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรภา เพชรสงคราม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า 1. การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียนจำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษา โดยรวมพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน 3. การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ตามความคิดเห็นของครูพบว่า มีปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศขาดการจัดเอกสารที่เป็นระบบ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษายังไม่คำนึงถึงสภาพนักเรียน ครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม ไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผน โครงการ/กิจกรรม การไม่มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจ ความเคยชินกับการทำงานรูปแบบเดิม ๆ ของบุคลากร ครูบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการดำเนินการการประกันคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะ ควรมีการติดตาม และนำข้อมูลมาปรับใช้อย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมายให้มีการประชุมวางแผน

ร่วมกัน เพื่อรับทราบและสรุปการทำงานที่ได้ปฏิบัติผ่านมา ให้มีการตรวจสอบ/ ประเมินผล จากการทำกิจกรรม/ โครงการทุกครั้งเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง นำผลการ ตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบร่วมกัน ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ความมีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพที่ปรากฏต่อผู้เรียน ควร รายงานตามสภาพความเป็นจริงและสร้างความตระหนักให้ครูและผู้เกี่ยวข้องรู้หน้าที่และเน้น ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

จินตนา เทียมทิพร และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ คือ ด้านลักษณะผู้บริหาร ด้าน การบริหารจัดการ ด้านลักษณะบุคลากร ด้านลักษณะทรัพยากร และด้านลักษณะวัฒนธรรม ขององค์กร

อำนาจ มีศรี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติด้าน ลักษณะของบุคคลในองค์กร ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และด้านลักษณะ ขององค์กรมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .828 องค์ประกอบที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โดยภาพรวม มี 2 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับ คือ นโยบายการบริหารและการ ปฏิบัติ และลักษณะของบุคคลในองค์กร

สมาน เพชรนาวา (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า การดำเนินการ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านระบบ บริหารจัดการ ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ธนวัฒน์ อภัยโส และคณะ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการ บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า 1) ทักษะการบริหารและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม

กระบวนการ PDCA โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA จำแนกตามสถานภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.86$) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสามารถรวมกันพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ได้ร้อยละ 76 และมีความคลาดเคลื่อนการพยากรณ์ เท่ากับ 0.25

อรุณี ศิริสุขไพบุลย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า 1. การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบและทบทวน และด้านการพัฒนาและปรับปรุง 2. ครูที่มีตำแหน่งตามภาระ งานต่างกัน มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ต่างกัน โดยที่ครูฝ่าย บริหารวิชาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในมากที่สุดรองลงมาคือฝ่ายบริหารบุคคล ฝ่ายบริหารงบประมาณ และลำดับสุดท้ายคือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

วันทนา เนื่อน้อย (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการ ดำเนินการในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ประเด็นที่มีการดำเนินงานแต่ละด้านมีดังนี้ (1) ด้านการ

เตรียมการ คือผู้บริหารกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน (2) ด้านการดำเนินการ คือ ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ (3) ด้านการรายงาน คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมิน ส่วนแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ควรวางแผนประชุมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ติดตาม ตรวจสอบประเมินผลชิ้นงานจากแฟ้มเอกสารการประกันคุณภาพ ควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพ ควรมีการนำกระบวนการ PDCA เข้ามาในการดำเนินงาน โดยให้มีการจัดทำปฏิทินในการตรวจสอบวางแผนการดำเนินงาน

บุรพร กำบุญ และชลกนก โขษิตคณิน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคจากการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยแตกต่างกับบุคลากรสายสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยต่างประเทศ

แพททิเซีย (Patticia, 1994 อ้างถึงใน นิรชา ชัยศิริรัตนดำรง, 2554) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการก้าวไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์และออสเตรเลีย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้น กลไกทางสังคมช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประเทศเยอรมัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษา และการควบคุมการประเมินถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของครูที่ต้องมีความรับผิดชอบต่ออาชีพของตน ซึ่งต้องดำเนินการไปอย่างมีเหตุผลและมีกระบวนการอย่างชัดเจน ในประเทศสวีเดนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาในการประกันคุณภาพการศึกษา จนถึงการประเมินครูในสถานศึกษา ซึ่งต้องเกิดการพัฒนาอย่างชัดเจน ในประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญและเชื่อถือกับการใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียนที่มีการควบคุมจากส่วนกลาง ในประเทศนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญกับการประเมินรายบุคคลภายนอกที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นำเอากระบวนการตรวจสอบมาตรฐานซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐานมี

การเตรียมการอย่างมีแบบแผนสู่การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาขั้นสูงต่อไปโดยใช้การตรวจสอบ

ปีเตอร์ (Peter, 1993 อ้างถึงใน กาญจนา ศรีเรือง, 2555) ได้เสนอแนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย โดยในขั้นแรกกล่าวถึงความจำเป็นของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน และอนาคตชี้ให้เห็นว่า คุณภาพมีความสำคัญต่อการศึกษาอย่างยิ่ง และกล่าวถึงกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชัดเจน ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม มีการตัดสินใจโดยใช้ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ กำหนดระบบและวิธีการควบคุมคุณภาพทั้งในส่วนของการบริหารและผลลัพธ์มุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีการวางแผนการจัดการดำเนินงานคุณภาพเชิงรุก และได้มีการสรุปการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถรับประกันคุณภาพของตัวผู้เรียน ได้แก่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถใช้เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องได้

บัก (Bugg, 2000 อ้างถึงใน ภาพ แจ้งพลอย, 2556) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอิลลินอยซ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของคณะกรรมการการศึกษาของรัฐในโครงการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาแผนที่ใช้เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาระบบการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ การศึกษาครั้งนี้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับขอบเขตที่โรงเรียนสองแห่งใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องผลการวิจัย พบว่า ก่อนที่จะมีการนำการประกันคุณภาพและแผนพัฒนามาใช้โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการจัดระเบียบของโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ การประกันคุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอน ในโรงเรียนทั้งสองแห่ง การประกันคุณภาพประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างของการประกันคุณภาพ สามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรม การปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพเริ่มมาจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมีการควบคุมคุณภาพในการผลิตตั้งแต่ปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และผลผลิตอย่างเป็นระบบจนทำให้ได้คุณภาพสินค้าที่ดี วงการศึกษาจึงได้นำ

ระบบดังกล่าวมาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา ประเทศไทยจึงออกเป็นพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการบังคับให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการประกัน คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้เทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในแต่ละระดับ และการตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพ ซึ่งระบบประกันคุณภาพ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ขั้นที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นที่ 3 การดำเนินงานตามแผน ขั้นที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ขั้นที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และขั้นที่ 6 การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้น สังกัด จะต้องมีการทำงานเป็นขั้นตอนตามกระบวนการ PDCA เพื่อเป็นการวางแผน การปฏิบัติ ตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุง เป็นการสร้างความ น่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เมื่อได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนแล้วจะต้องนำผลการประเมินนั้นไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้ รับทราบ ทำให้ช่วยยกระดับมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 วิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพรายที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 ดังนี้ โรงเรียนวัดสวนส้ม จำนวน 37 คน โรงเรียนวัดมหาวงษ์ จำนวน 19 คน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก จำนวน 31 คน โรงเรียนวัดบางฝ้าย จำนวน 16 คน โรงเรียนวัดลำโรงเหนือ จำนวน 18 คน โรงเรียนวัดแหลม จำนวน 13 คน โรงเรียนวัดทองคั้ง จำนวน 9 คน โรงเรียนนัฏริพิทย์เทพวิทยา จำนวน 8 คน โรงเรียนวัดบางหัวเสือ จำนวน 14 คน โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ จำนวน 22 คน และโรงเรียนวัดปทุมสังฆาวาส จำนวน 13 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 200 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพรายที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 เนื่องจากประชากรมีจำนวนจำกัด เพื่อให้มีความคลาดเคลื่อนน้อยลง ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาจากประชากร โดยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ขอบข่าย และงานวิจัยเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA และนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และใช้เทคนิค IOC (Index Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อกำหนดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-Efficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย ตามกระบวนการ PDCA โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยได้มีการกำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตราชการ จากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการ
สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. ดำเนินการยื่นหนังสือราชการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการ
สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลตอบแบบสอบถามจาก
ครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 โรงเรียน โดยนำ
แบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ชุด และรับกลับคืนมาด้วยตนเองจำนวน
200 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา โดยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ตามวัตถุประสงค์ของวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ตามวัตถุประสงค์ของวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรอายุ และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
  - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
  - 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-Efficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
  - 3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการใช้การทดสอบที (t-test)
  - 3.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วง ปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาโดยหาค่าที (t-test) จำแนกตามช่วงอายุ และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่

ศึกษา			
	ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	1. ชาย	42	21.0
	2. หญิง	158	79.0
	รวม	200	100.0
	ช่วงอายุ		
ช่วงอายุ	1. ต่ำกว่า 30 ปี	48	24.0
	2. 31 – 40 ปี	89	44.5
	3. มากกว่า 41 ปี	63	31.5
	รวม	200	100.0
ระดับการศึกษา	1. ปริญญาตรี	135	67.5
	2. สูงกว่าปริญญาตรี	65	32.5
	รวม	200	100.0
ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา	1. น้อยกว่า 5 ปี	48	24.0
	2. 5 – 10 ปี	94	47.0
	3. มากกว่า 10 ปี	58	29.0
	รวม	200	100.0

จากตาราง 1 แสดงว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 และเป็นชาย จำนวน

42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาคือ มีอายุมากกว่า 41 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา 5 – 10 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า 10 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และมีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาน้อยกว่า 5 ปีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตาราง 2-6

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านการวางแผน	4.01	.40	มาก
2.	ด้านการดำเนินงานตามแผน	4.04	.40	มาก
3.	ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	4.00	.40	มาก
4.	ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข	3.87	.43	มาก
รวมเฉลี่ย		3.98	.36	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = .36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านการวางแผน	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา	4.14	.66	มาก
2.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ แก่บุคลากรของโรงเรียน	4.50	.50	มาก
3.	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.08	.68	มาก
4.	การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	4.01	.67	มาก
5.	การตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ก่อนให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ	4.10	.64	มาก
6.	การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน สำหรับกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา	4.04	.67	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผน	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
7.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของปี การศึกษาที่ผ่านมา มาวิเคราะห์วางแผนแก้ไขปรับปรุง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปี	3.99	.67	มาก
8.	การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุม ภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.48	.94	ปาน กลาง
9.	การสร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียน	4.05	.69	มาก
10.	การกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรใน แผนปฏิบัติการประจำปีให้มีประสิทธิภาพ	3.31	.79	ปาน กลาง
11.	การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของโรงเรียนก่อนนำไปใช้	4.28	.52	มาก
รวมเฉลี่ย		4.01	.40	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 8 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .94) และข้อ 10 การกำหนดการใช้งบประมาณและ ทรัพยากรในแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = .79)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผน เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ด้านการดำเนินงานตามแผน	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	การทบทวนแผนประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนได้ทำการวางแผนไว้ เพื่อให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ	4.08	.60	มาก
2.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย	4.17	.65	มาก
3.	การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย	4.16	.59	มาก
4.	การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย	4.17	.58	มาก
5.	การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน	4.00	.58	มาก
6.	การสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินสภาพปัจจุบัน หรือเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	4.35	.51	มาก
7.	การจัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	4.08	.63	มาก
8.	การจัดตั้งอำนวยการตรวจสอบ สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	3.64	.74	มาก
9.	การดูแล ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรเพื่อกระตุ้นให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้	3.74	.63	มาก
10.	การกำกับ ติดตามและนิเทศการดำเนินงานตามแผนในทุกขั้นตอน	3.90	.64	มาก
รวมเฉลี่ย		4.04	.40	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการตรวจสอบและประเมินผลเป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	4.12	.65	มาก
2.	การกำหนดกรอบการตรวจสอบให้ชัดเจน ตรงประเด็น และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	3.99	.66	มาก
3.	การวางระบบการทำงานและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ ตลอดปีการศึกษา	3.94	.69	มาก
4.	การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากร	3.98	.65	มาก
5.	การสร้างเครื่องมือ และใช้เครื่องมือเพื่อติดตามประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.23	.43	มาก
6.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก	4.01	.67	มาก
7.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน รวมถึงเอกลักษณ์ของโรงเรียน	4.04	.63	มาก
8.	การรวบรวมร่องรอยหลักฐาน ข้อมูลการดำเนินงาน และผลการตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย	4.02	.63	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
9.	การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	3.98	.68	มาก
10.	การทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	3.96	.62	มาก
11.	การจัดทำรายงานข้อมูลสารสนเทศหรือข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป	3.72	.73	มาก
รวมเฉลี่ย		4.00	.40	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการตรวจสอบและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.14	.69	มาก
2.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดกรอบความคิดหรือการตัดสินใจในการดำเนินงานของโรงเรียน	3.97	.64	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	n = 200		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
3.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการศึกษาต่อไป	3.90	.71	มาก
4.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการกำกับติดตามและควบคุมการดำเนินงาน	4.00	.68	มาก
5.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี(SAR)	4.08	.71	มาก
6.	การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์แปลผลที่ตรงตามสภาพของโรงเรียน ได้แก่ สภาพปัญหา ความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	4.10	.65	มาก
7.	การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	4.02	.69	มาก
8.	การจัดทำรายงานประจำปีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของโรงเรียนให้เหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.04	.67	มาก
9.	การนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	3.16	.87	ปานกลาง
10.	การนำเสนอรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานต้นสังกัด	3.30	.86	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.87	.43	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 9 การนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = .87) และ

ข้อ 10 การนำเสนอรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = .86)

ตอนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาวิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) จำแนกตามช่วงอายุ และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 7-12

ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	n = 42		n = 158			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผน	3.92	.45	4.04	.39	-1.74	.084
2. ด้านการดำเนินงานตามแผน	3.93	.47	4.07	.37	-2.18	.030
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	3.93	.45	4.02	.38	-1.26	.210
4. ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข	3.86	.50	3.88	.41	-.19	.852
รวม	3.91	.43	4.00	.34	-1.48	.140

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ชายและหญิง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานตามแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามช่วงอายุ

การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการวางแผน					
ระหว่างกลุ่ม	2.28	3	.76	4.99	.002
ภายในกลุ่ม	29.84	196	.15		
รวม	32.12	199			
2. ด้านการดำเนินงานตามแผน					
ระหว่างกลุ่ม	.67	3	.22	1.439	.233
ภายในกลุ่ม	30.50	196	.16		
รวม	31.17	199			
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	.15	3	.05	.31	.822
ภายในกลุ่ม	32.14	196	.16		
รวม	32.29	199			
4. ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข					
ระหว่างกลุ่ม	.43	3	.14	.77	.515
ภายในกลุ่ม	36.55	196	.19		
รวม	36.98	199			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	.67	3	.22	1.71	.167
ภายในกลุ่ม	25.34	196	.13		
รวม	26.00	199			

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน การวางแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามช่วงอายุ ด้านการวางแผน เป็นรายคู่

ช่วงอายุ	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 30 ปี	31 – 40 ปี	มากกว่า 41 ปี
		3.83	4.07	4.05
ต่ำกว่า 30 ปี	3.83	-	-.24*	-.22*
31 – 40 ปี	4.07	-	-	.02
มากกว่า 41 ปี	4.05	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผน แตกต่างกับครูที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี และมากกว่า 41 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การจัดดำเนินงาน ประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	n = 135		n = 65			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผน	3.98	.41	4.07	.37	-1.58	.117
2. ด้านการดำเนินงานตามแผน	4.04	.39	4.05	.41	-.10	.919
3. ด้านการตรวจสอบและ ประเมินผล	3.99	.40	4.02	.41	-.49	.627
4. ด้านการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข	3.86	.42	3.90	.45	-.53	.594
รวม	3.97	.36	4.00	.37	-.74	.460

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า ปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการวางแผน					
ระหว่างกลุ่ม	5.12	3	1.71	12.39	.000
ภายในกลุ่ม	27.00	196	.14		
รวม	32.12	199			
2. ด้านการดำเนินงานตามแผน					
ระหว่างกลุ่ม	.58	3	.19	1.24	.296
ภายในกลุ่ม	30.59	196	.16		
รวม	31.17	199			
3. ด้านการตรวจสอบและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	.55	3	.18	1.13	.338
ภายในกลุ่ม	31.74	196	.16		
รวม	32.29	199			
4. ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข					
ระหว่างกลุ่ม	.66	3	.22	1.18	.319
ภายในกลุ่ม	36.32	196	.19		
รวม	36.98	199			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	1.17	3	.39	3.08	.029
ภายในกลุ่ม	24.83	196	.13		
รวม	26.00	199			

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปอู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผน เป็นรายคู่

ประสบการณ์	$\bar{x}$	ประสบการณ์		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ประสบการณ์	$\bar{x}$	3.78	4.03	4.19
น้อยกว่า 5 ปี	3.78	-	-.25*	-.41*
5 – 10 ปี	4.03	-	-	-.16*
มากกว่า 10 ปี	4.19	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา น้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผน แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

บทสรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพรายที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 ดังนี้ โรงเรียนวัดสวนส้ม จำนวน 37 คน โรงเรียนวัดมหาเวช จำนวน 19 คน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก จำนวน 31 คน โรงเรียนวัดบางฝ้าย จำนวน 16 คน โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ จำนวน 18 คน โรงเรียนวัดแหลม จำนวน 13 คน โรงเรียนวัดทองคุ้ง จำนวน 9 คน โรงเรียนนัทรทิพย์เทพวิทยา จำนวน 8 คน โรงเรียนวัดบางหัวเสือ จำนวน 14 คน โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ จำนวน 22 คน และโรงเรียนวัดปทุมหังสนาวาส จำนวน 13 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 200 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพรายที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 เนื่องจากประชากรมีจำนวนจำกัด เพื่อให้มีความคลาดเคลื่อนน้อยลง ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาจากประชากร โดยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการจัดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย ตามกระบวนการ PDCA โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 42 ข้อ แบบสอบถามทั้งหมดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยรวมและรายด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรอายุ และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยพบว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการจัด

ดำเนินงานตามแผน ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ครูที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 ครูที่ช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.3 ครูที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 ครูที่ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

1.1 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางเท่านั้น จึงทำให้แต่ละโรงเรียนมีบุคลากรจำนวนไม่มาก

ส่งผลให้ครูเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมประเมินผลในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษามากขึ้น โดยสถานศึกษาได้กำหนดนโยบายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 4 ลักษณะ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในคณะทำงานและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาได้ทำการวางแผนไว้ให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ (3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดระยะเวลา แนวทางการตรวจสอบ และการดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ และ (4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการแก้ไขปรับปรุง การสรุปผลการตรวจสอบ การรายงานผลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในนั้น สถานศึกษายึดหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้จากองค์กรภายนอก ภายในระยะเวลา 5 ปี และกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบุลย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษ ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษ ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการประชุมชี้แจง สร้างจิตสำนึกหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูทุกคนศึกษาทำความเข้าใจและมีความตระหนักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ทำให้ครูทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และครูได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทิศทาง ทำความเข้าใจร่วมกัน ปรีกษาหารือและร่วมเป็นคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ตามที่ประชุมมอบหมาย ร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติหรือข้อตกลงในการดำเนินงาน และร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาผลการศึกษาด้านการวางแผน ยังพบว่าประเด็นการกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรในแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีประสิทธิภาพ และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากร มักจะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานมากกว่าครู และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทั่วไปมักจะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าครู จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการระบุประเด็นการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และกระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2559) และครูได้มีบทบาทร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมการที่จะรับรองการเปลี่ยนแปลงและมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อีกทั้งสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบูลย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก

1.3 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการดำเนินงานตามแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ครูและคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ร่วมดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมกับครู และให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครู ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ประชุมมอบหมาย ปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ครูให้ความร่วมมือกับคณะทำงานในการดำเนินงาน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ได้เสนอบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยผู้บริหารมีหน้าที่ปฏิบัติตามแผน ส่วนครูมีหน้าที่ดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการ จึงส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการดำเนินงานตามแผน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบูลย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

1.4 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารร่วมกับครูและคณะทำงานในการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามและประเมินผลระหว่างการทำงาน รวมทั้งให้คำปรึกษาหารือ แก้ปัญหา แก่ครู และคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลผลการดำเนินงานแก่คณะทำงาน ร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงาน และร่วมประชุม แลกเปลี่ยน เสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ได้เสนอบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยผู้บริหารมีหน้าที่วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สรุปและรายงาน ส่วนครูมีหน้าที่ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลตามแผนงาน/โครงการ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบูลย์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของ

โรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 ด้านการตรวจสอบและทบทวน อยู่ในระดับมาก

1.5 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารร่วมกับครู คณะทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนา ให้คำปรึกษาแก่คณะทำงาน และนำผลไปใช้วางแผนกำหนดเป้าหมาย และร่วมดำเนินการตามแนวทางที่ตกลงร่วมกัน ยกเว้นประเด็น การนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และการนำเสนอรายงาน ประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการคัดเลือกตัวแทนครูเป็นผู้นำเสนอ จึงอาจทำให้ครูส่วนมาก ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวมากนัก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงเพื่อ รองรับการดำเนินการ โดยมีสาระว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษามีสาระใน หมวด 1 บททั่วไป ข้อ 3 ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วยการพัฒนา คุณภาพการศึกษา และข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าของ งานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบูลย์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะ 2 ด้านการพัฒนาและปรับปรุง อยู่ในระดับมาก และยังคงคล้องกับ งานวิจัยของ จิรภา เพชรสงคราม (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการ พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า ครูบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษา

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ชายและหญิง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ จึงทำให้การมีส่วนร่วมของครูชายและหญิง ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูชายและหญิงด้านการดำเนินงานตามแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะเพศหญิงจะมีระดับความร่วมมือที่มากกว่า มีความรับผิดชอบ ความวิริยะ ความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จด้านการดำเนินงานตามแผนมากกว่าเพศชาย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา เนื่อน้อย (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูทุกช่วงอายุทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในร่วมกัน จึงทำให้ครูในทุกช่วงอายุทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อีกทั้งผู้บริหารอาจให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เต็มตามศักยภาพ ส่งผลให้ครูที่มีช่วงอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และภัชญา ธงศิลา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ผลการวิจัยพบ ครูที่มีอายุต่างกัมนมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผนแตกต่างกับครูที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี และมากกว่า 41 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นครูที่สำเร็จการศึกษาใหม่ ยังมี

ประสบการณ์ในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผน ดำเนินการไม่มาก จึงทำให้บทบาทส่วนใหญ่ในด้านการวางแผนดำเนินการเป็นหน้าที่ของครูที่มีช่วงอายุมากกว่า เนื่องจากมีอายุงานหรือประสบการณ์ในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาก ต้องอาศัยความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในการวางแผน โดยเฉพาะ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเสนอความคิดเห็นในการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทุกคนทั้งระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ได้ศึกษาทำความเข้าใจและมีความตระหนักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ร่วมกัน จึงทำให้ครูทั้งระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อีกทั้งให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ครู ร่วมดำเนินงานตามแผนงานกับครู ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครู ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ประชุมมอบหมายได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีศักยภาพในการปฏิบัติงานไม่น้อยไปกว่ากัน ทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา เนื่องน้อย (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ จีรภา เพชรสงคราม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้มาก ได้ผ่านการอบรมพัฒนา สร้างความรู้ และความเข้าใจมากกว่า ทำให้เกิดความ เชี่ยวชาญในงาน จึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้นด้านการวางแผนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การมีส่วนใน การเสนอความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและ ความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ในการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ ทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่น้อยกว่า ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรภา เพชรสงคราม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า ครูที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมี ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดศัพฒิ อุดมพัฒน์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็น ของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้ม กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้ม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่ศึกษา ยังมี ประเด็นที่ควรพัฒนา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใต้ม ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนำเสนอผลการ ประกันคุณภาพภายใต้ม และรายงานประจำปีของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายใต้มของโรงเรียน โดยการแต่งตั้งให้ครู

ทุกคนเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้และความสามารถอย่างเหมาะสม

2. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการวางแผน สถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น โดยเฉพาะผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบการดำเนินงานด้านการเงินบัญชี และระเบียบปฏิบัติในการใช้เงินของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้

3. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการดำเนินงานตามแผน สถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนมากขึ้น โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การให้ข้อมูลด้านการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในสถานศึกษา เพื่อการดำเนินงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

4. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการตรวจสอบและประเมินผล สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลมากขึ้น โดยผู้บริหารควรแต่งตั้งให้ครูทุกคนเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบและประเมินผล อาจจะให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระหว่างครูด้วยกันเอง รวมทั้งให้คำปรึกษาหารือและแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อการปรับปรุงพัฒนา

5. จากผลการศึกษาที่พบว่า ครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่น้อยกว่า มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในน้อย ดังนั้น สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารวมการอบรมพัฒนาตนเอง สร้างความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในทุกคน เพื่อให้ครูทุกช่วงอายุ ทุกช่วงประสบการณ์ได้เกิดการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู เกิดคณะทำงาน ทำให้ครูที่มีช่วงอายุมากกว่า และประสบการณ์มากกว่าสามารถสอนงาน ถ่ายทอดความรู้หรือถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า และประสบการณ์น้อยกว่าได้ ส่งผลให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามากขึ้นและเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

บรรณานุกรม

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (23 กุมภาพันธ์ 2561).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม(135). หน้า 3-5.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและ

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์. หน้า 14.

กาญจนา ศรีเรือง. (2555). ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวทางในการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุค พอยท์.

จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). หลักการ และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

จินตนา เทียมทิพร และคณะ. (2555). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
งานประกันคุณภาพภายในของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ.
กรุงเทพฯ: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ.

จิรภา เพชรสงคราม. (2554). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุน
เทียน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ไชยา ภาวะบุตร. (2555). หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 11(1), 192-196.

ติน ปรัชญพฤทธิ. (2533). ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เดโช แสนักดี. (2563). ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ

6 กันยายน 2563, จาก <https://sites.google.com/a/cas.ac.th/>.

ธนวัฒน์ อภัยโส และคณะ. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2**. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 5(2), 41-51.

นิรชา ชัยศิริรัตนดำรง. (2554). **การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศษ.ม., มหาวิทยาลัยนครพนม, นครพนม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

บุรพร กำบุญ และชลกนก โขจิตตฉิน. (2560). **การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1), 1746-1757.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (1 พฤษภาคม 2562).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่(136). หน้า 49-53.

พงศ์ภักดิ์ ทิพย์วันทน. (2552). **การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูประถมศึกษาศังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และภัสชญา ธงศิลา. (2554). **ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา**. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี, สระบุรี.

ภาณพ แจ่มพลอย. (2556). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2563). **การประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2563, จาก http://www.eqa.rmutt.ac.th/?page_id=850

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). **นิยามและความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2563, จาก <https://www.eg.mahidol.ac.th/qa>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม. (2563). **การประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ**

- จันทรม. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2563, จาก <http://www.arit.chandra.ac.th/sar>
- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วันชัย ศิริชนะ. (2537). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วันทนา เนื่องน้อย. (2559). การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- วรรณวิไล วรวิภโฆษิก. (2540). การศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ร.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. หน้า 260, 284, 295, 296, 334, 335.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2562). การทดสอบระดับชาติ และการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน: เหลียวหลังแลหน้า. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริกาญจน์ โกสุม. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศิริเพ็ญ เนื่องจำนง. (2542). การมีส่วนร่วมของพนักงานในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร: ศึกษากรณีโรงไฟฟ้าย่อยและพนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมาน เพชรนาวา. (2556). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุภัทรา เอื้อวงศ์. (2559). **หน่วยที่ 10 การประกันคุณภาพการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563, จาก http://edu.stou.ac.th/EDU/UploadedFile/23723_10.pdf

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (3 พฤศจิกายน 2560).

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564). หน้า 26.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2554). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ฉบับสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2555). คู่มือการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). สมุทรปราการ: ออฟ เซ็ทพลัส.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2557). สรุปผลการประเมิน ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อรุณี ศิริสุขไพบูลย์. (2558). ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

อัศดพัฒน์ อุดมพัฒน์. (2554). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเตรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

อัศวิน สุขแสง. (2555). แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/478929>.

อำนวยการ มีศรี. (2555). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
อุทุมพร จารมาน. (2543). **ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา.**
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for International Studies.** New York: Cornell University.

International Institute for Management Development. (2020). **IMD World Competitiveness Yearbook.** สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2563, จาก imd.org/wcc/world-competitiveness-center/.

Rovinelli,R.J. and Hambleton,R.K. (1977). **On the Use Content Specialists in the Assessment of Criteria Reference Test Item Validity.** Journal of Educational Research. p. 49 – 60.

Yamane,Taro. Statistics. (1973). **An Introductory Analysis 3rd. ed.** New York: Harper & Row Publishers,Inc, p. 1088.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการ
มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการ
มหาวิทยาลัยพะเยา
3. ดร. ธารินทร์ รसानนท์
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการ
มหาวิทยาลัยพะเยา
4. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร. สายสวาท สุขวิชัย
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางฝ้าย
5. นางตรีเนตร รัตนวราเกียรติ
ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมพิทยเทพวิทยา

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA

โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

สุปวีณ์ ชูรัมย์

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ท่านต้องการเลือกให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

(1) ชาย

(2) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษา

(1) ปริญญาตรี

(2) สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ..... ปี

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผน(P : Plan)						
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
2.	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติแก่บุคลากรของโรงเรียน					
3.	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ ตลอดจนจนกระบวนการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
4.	การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
5.	การตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ก่อนให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ					
6.	การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน สำหรับกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา					
7.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาวิเคราะห์วางแผนแก้ไขปรับปรุงเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปี					
8.	การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
9.	การสร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
10.	การกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรในแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีประสิทธิภาพ					
11.	การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนก่อนนำไปใช้					

ความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการดำเนินงานตามแผน(D : Do)						
1.	การทบทวนแผนประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนได้ทำการวางแผนไว้ เพื่อให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ					
2.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย					
3.	การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย					
4.	การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย					
5.	การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน					
6.	การสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินสภาพปัจจุบัน หรือเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน					
7.	การจัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของโรงเรียน					
8.	การจัดตั้งอำนวยการความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล					
9.	การดูแล ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรเพื่อกระตุ้นให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้					
10.	การกำกับ ติดตามและนิเทศการดำเนินงานตามแผนในทุกขั้นตอน					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการตรวจสอบและประเมินผล(C : Check)						
1.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน					
2.	การกำหนดกรอบการตรวจสอบให้ชัดเจน ตรงประเด็นและสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน					
3.	การวางระบบการทำงานและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษา					
4.	การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากร					
5.	การสร้างเครื่องมือ และใช้เครื่องมือเพื่อติดตาม ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
6.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก					
7.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน รวมถึงเอกลักษณ์ของโรงเรียน					
8.	การรวบรวมร่องรอยหลักฐาน ข้อมูลการดำเนินงานและผลการตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย					
9.	การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
10.	การทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน					
11.	การจัดทำรายงานข้อมูลสารสนเทศหรือข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข(A : Act)						
1.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
2.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดกรอบความคิดหรือการตัดสินใจในการดำเนินงานของโรงเรียน					
3.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการศึกษาต่อไป					
4.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการกำกับติดตามและควบคุมการดำเนินงาน					
5.	การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR)					
6.	การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์แปลผลที่ตรงตามสภาพของโรงเรียน ได้แก่ สภาพปัญหา ความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน					
7.	การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
8.	การจัดทำรายงานประจำปีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของโรงเรียนให้เหมาะสมและเข้าใจง่าย					
9.	การนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน					
10.	การนำเสนอรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานต้นสังกัด					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค วิเคราะห์ IOC แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA

โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

สุปวีณ์ ชูรัมย์

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ท่านต้องการเลือกให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

(1) ชาย

(2) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษา

(1) ปริญญาตรี

(2) สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา ..... ปี

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ด้านการวางแผน (Plan: P) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การตั้งคณะทำงานและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ใน 2 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ (2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ ที่	การจัดดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ							สรุปผล
		คนที่					รวม	ค่าเฉลี่ย	
		1	2	3	4	5			
ท่านมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด									
1.	การเป็นส่วนหนึ่งของ คณะกรรมการที่มีส่วนร่วม กำหนดมาตรฐานของ สถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
2.	การเข้าร่วมประชุมเชิง ปฏิบัติการหรือชี้แจงสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และ ความสำคัญของการพัฒนา คุณภาพการศึกษา มาตรฐาน การศึกษาของชาติ มาตรฐาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
3.	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	การตรวจสอบความต้องการ ของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาประกอบการกำหนด มาตรฐานการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ						รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่								
		1	2	3	4	5				
5.	การตรวจสอบทบทวน มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายร่วม พิจารณาให้ความเห็นชอบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ	
6.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ให้ เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและ สอดคล้องกับ มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้	
7.	การประกาศใช้มาตรฐานการ การศึกษาของสถานศึกษาและ เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกทราบ	1	1	1	-1	-1	1	0.20	ใช้ไม่ได้	
8.	การจัดทำแผนพัฒนาการจ้ด การศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี	1	1	-1	0	1	2	0.40	ใช้ไม่ได้	
9.	การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ครอบคลุมภารกิจ และความรับผิดชอบในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ	
10.	การสร้างเครื่องมือการประเมิน ตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ	

ข้อ ที่	การจัดดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ							สรุปผล
		คนที่					รวม	ค่าเฉลี่ย	
		1	2	3	4	5			
11.	การนำผลการประเมิน คุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ วางแผนแก้ไขปรับปรุงงานของ สถานศึกษา	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
12.	การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ วิเคราะห์สภาพปัญหา และ ความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อดำเนินการกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
13.	การกำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	-1	1	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
14.	การสร้าง ความเข้าใจใน รายละเอียดของแผนพัฒนา การจัดการศึกษาก่อนนำไปใช้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านการดำเนินงานตามแผน (Do: D) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานตามแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา การสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินสภาพปัจจุบัน หรือเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา การจัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนกลยุทธ์ การทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาได้ทำการวางแผนไว้ให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน

ข้อ ที่	การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ							สรุปผล
		คนที่					รวม	ค่าเฉลี่ย	
		1	2	3	4	5			
ท่านมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานตามแผนในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด									
1.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยให้ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
2.	การจัดทำแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
3.	การจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนกลยุทธ์	1	1	1	0	-1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
4.	การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	0	-1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
5.	การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ							สรุปผล
		คนที่					รวม	ค่าเฉลี่ย	
		1	2	3	4	5			
6.	การสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพ การศึกษา เพื่อประเมินสภาพ ปัจจุบัน หรือเก็บข้อมูลสภาพ ปัจจุบันของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	การจัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูล พื้นฐานสภาพปัจจุบันของ สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	การทบทวนการประกันคุณภาพ การศึกษาที่สถานศึกษาได้ทำการ วางแผนไว้ให้บุคลากรเข้าใจและ นำไปปฏิบัติ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9.	การจัดส่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10.	การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล ติดตามและนิเทศ เพื่อกกระตุ้น ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่ กำหนดไว้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check: C) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดระยะเวลา และแนวทางการตรวจสอบ หรือวางแผนการตรวจสอบ การดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ การนำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาที่สร้างขึ้นมาแล้วมาใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา และการจัดทำสารสนเทศหรือข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

ข้อ ที่	การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ							สรุปผล
		คนที่					รวม	ค่าเฉลี่ย	
		1	2	3	4	5			
ท่านมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด									
1.	การเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ
2.	การกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	การเข้าร่วมประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้ ปรับตาม คำแนะนำ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สุปวีณ์ ชูรัมย์
วัน เดือน ปี เกิด	11 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	ชุมพร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2556 วท.บ. (การแพทย์แผนไทย) เกียรตินิยม อันดับ 2, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, สงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	41/1 หมู่ 11 ตำบลบางหัวเสือ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130
ผลงานตีพิมพ์	ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สุปวีณ์ ชูรัมย์ และอัจฉรา วัฒนางรงค์. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
รางวัลที่ได้รับ	ผลงานตีพิมพ์อื่น ๆ - -